

اخلاق گردشگری چیست؟

آرزو کیهان / گردشگری مانند هر صنعت دیگری اخلاق خاص خود را می‌طلبد که هر کس موظف به رعایت آن است. چه گردشگر داخلی باشید چه خارجی، نیاز است نکات اخلاقی و قوانین بومی را در مقصد رعایت کنید؛ اخلاقیاتی که مدافع حقوق شهروندی بومیان یک کشور و محیط زیست آن کشور است. اخلاق گردشگری مؤثر و مسئولانه کمک می‌کند تا محیط زیستی پایدار داشته باشیم. در اصول اخلاق گردشگری نخستین قدم احترام به محیط زیست و بومیان منطقه‌ای است که به آن مکان سفر می‌کنیم و ضروری است تا به عقاید و قوانین وضع شده در کشور یا منطقه مقصد پایبند باشیم و به محیط زیست آسیب نرسانیم. از آنجا که گردشگری یک صنعت خدماتی است، همه کارکنان این صنعت باید در کنار مشتریان اخلاق‌مدار باشند.

کدهای گردشگری

برای رعایت اصول صحیح اخلاق گردشگری و آنچه که توریست‌ها «باید» و «نباید» هنگام سفر رعایت کنند، برخی از سازمان‌ها مانند ائتلاف جهانی گردشگری، کدهای رفتاری خاصی را برای گردشگران ارائه کرده‌اند. این کدها «باید» همیشه رعایت شوند زیرا باعث ایجاد محیطی مناسب برای گردشگران و شهروندان کشور میزبان می‌شوند. برخی از این کدهای اخلاقی عبارتند از: هنگام بازدید از مکان‌ها، از فرد انتظار می‌رود که نسبت به فرهنگ، جهت‌گیری‌های مذهبی و احساسات سایر مردم، متواضع و آگاه باشد تا از حمایت و رفتار ناروا که ممکن است به گردشگران و شهروندان آسیب برساند، اجتناب کند. کشور میزبان از گردشگران می‌خواهد که با دقت به قوانین توجه کنند و به آنها پایبند باشند. به طور مثال شهروندان کشور میزبان ممکن است قوانین خاص خود را در کشورشان داشته باشند که این قوانین در کشور توریست‌ها وجود ندارد. با این حال آنچه که ضروری

است، یک توریست باید سعی کند تا به طور موقت خود را با شرایط وفق دهد. در این میان به گردشگران توصیه می‌شود تا حدودی با هنجارها، زبان آداب و رسوم و فرهنگ کشور میزبان در برنامه سفری خود آشنایی داشته باشند تا با آنها و نایبدهای مهم بومیان را در نظر بگیرند. یادگیری آداب و رسوم و روش‌های مختلف انجام کارها در کشورهای مختلف یک تجربه هیجان‌انگیز است. گوش دادن و پرسیدن سؤال درباره ندانسته‌ها، سفر را تسهیل می‌کند، زیرا یک تجربه جالب همراه با یادگیری است و نباید انتظار برخورد خاصی داشت.

لزوم حفظ محیط زیست

در گذر زمان بخش گردشگری با تخریب محیط زیست از سوی گردشگران مواجه شده است از این رو و تحت چنین شرایطی، قوانین و مقرراتی ارائه شده است تا گردشگران، حین لذت بردن از گیاهان و جانوران کشور میزبان، با رعایت آنها، به محیط زیست آسیب وارد نکنند. به عنوان مثال، انجمن آژانس‌های مسافرتی امریکا عنوان

کرده است که همه مردم باید به زیبایی زمین احترام بگذارند، همچنین تصریح می‌کند که گردشگران باید از دخالت‌های غیرضروری مانند ریختن زباله یا تغییر مکان‌های طبیعی حین سفر خودداری کنند. گردشگران باید به افرادی که در سفر با آنها ملاقات می‌کنند، احترام بگذارند و از خرید محصولات غیرقانونی یا برخورد با محصولات تهیه شده از استخوان و پوست گونه‌های در خطر انقراض اجتناب کنند. به همین ترتیب، گردشگران و ارائه‌دهندگان خدمات موظفند مهربان باشند و همیشه از بدرفتاری با حیات وحش و سوءاستفاده از گیاهان دوری کنند. یکی دیگر از اصول اخلاق گردشگری، ارائه خدمات به گردشگران است به طور مثال پیشخدمت‌ها، نگهبانان اتاق هتل‌ها و اقامتگاه‌های تفریحی - توریستی باید در برقراری ارتباط و خدمات‌رسانی به گردشگران آداب محترمانه داشته باشند. همه کارفرمایان باید در رعایت اصول اخلاقی الگو باشند، کارمندان هم باید دستمزد خوبی دریافت کنند زیرا این امر شانس درخواست حداقل مالی از گردشگران را از سوی آنان به حداقل می‌رساند که به این ترتیب کارکنان انگیزه خدمت‌رسانی مجدانه به توریست‌ها را خواهند داشت.

بومگردی

بومگردی با نام اکوتوریسم نیز شناخته می‌شود.

این شامل حفظ مکان‌های طبیعی از آلوده شدن است. انجمن بین‌المللی اکوتوریسم آن را سفر مسئولانه به مکان‌هایی توصیف می‌کند که طبیعی است و محیط اطراف را حفظ می‌کند و همچنین استانداردهای زندگی مردمی را که در نزدیکی زندگی می‌کنند، بدون کاهش یا سوءاستفاده از منابع طبیعی بهبود می‌بخشد. برای درک اکوتوریسم باید چندین ویژگی وجود داشته باشد که به آنها توجه کرد. این موارد عبارتند از: بازدید از مکان‌های طبیعی، کاهش تأثیر منفی بر مکان، ایجاد آگاهی نسبت به اطراف، توانمندسازی مردم و ایجاد مزیت اقتصادی برای مردم و ارج نهادن به فرهنگ آن منطقه. اکوتوریسم نه تنها تمرینی است که حفاظت از محیط زیست را ارتقا می‌دهد، بلکه به رشد اقتصادی نیز کمک می‌کند. این زمانی قابل تحقق است که مردم محلی از محیط برای اهداف اقتصادی استفاده می‌کنند. اکوتوریسم به اشتباه به عنوان گردشگری طبیعی نیز تعبیر شده است. این امر باعث شده تا مردم به نام ایجاد اکوتوریسم به اقداماتی بپردازند که مضر است، به عنوان مثال، پاکسازی زمین‌های طبیعی برای ساخت هتل به معنای تخریب محیط زیست و رفتاری ناسازگار با محیط زیست است. تلاش‌هایی برای گسترش آگاهی از اکوتوریسم آغاز شده و این روند به مردم کمک می‌کند تا درک بهتری از اکوتوریسم داشته باشند. یکی از انواع گردشگری که در طول زمان به سرعت توسعه یافته است، اکوتوریسم است. با این حال این نوع گردشگری با چالش‌های متعددی مواجه است. با توجه به تشریح اکوتوریسم، اکثر پروژه‌ها مطابق با نیازها اجرایی نشده‌اند و اکوتوریسم در موارد زیادی با شکست مواجه شده است. گفتنی است با وجود تلاش‌های انجام شده تاکنون بیشتر فعالیت‌های توریستی باعث آسیب رساندن به محیط زیست شده است. به عنوان مثال توسعه زیرساخت‌ها در مکان‌هایی که محیط‌های طبیعی وجود دارد، روی زیستگاه‌ها که حیات‌وحش در آن زندگی می‌کند، تأثیر گذاشته است. زباله‌ها و دیگر انواع آلودگی‌ها، محیط زیست را که شامل منابع آبی هم هست آلوده می‌کند و آب آلوده توسط حیات وحش نوشیده شده و روند آلودگی گسترش می‌یابد. برخی از گردشگران از مراقبت از محیط زیست آگاه نیستند، بنابراین در نحوه دفع زباله‌های خود دقت نمی‌کنند. اغلب این گردشگران بر این باورند که وقتی از مکان‌های طبیعی دیدن می‌کنند و در حین عکس گرفتن فقط قدم می‌زنند، برای گیاهان و جانوران بی‌ضرر هستند، در حالی که، برعکس، آنها فضای رشد گیاهان و حیوانات را تخریب می‌کنند و با کم آگاهی به محیط زیست آسیب می‌رسانند. از آنجایی که اکوتوریسم هم مزایا و هم معایب دارد، عاقلانه است که در مزایا سرمایه‌گذاری کرده و برای به حداقل رساندن معایب تلاش کنیم. به نظر می‌رسد که معایب آن صرفاً در تخریب محیط زیست باشد، این نشان می‌دهد که همه باید در حفظ محیط زیست تلاش کنند.

چیز جدیدی را امتحان کنید

تلاش کنید تا به پیشنهادها مردم محلی اهمیت دهید و تجربه‌های جدید به دست آورید. کاری که مردم محلی انجام می‌دهند یا غذایی را که می‌خورند، امتحان کنید شاید برای شما هم جذاب باشد. اگر غذای محلی خوشایندتان نبود، چهره‌تان را به شکل بدی تغییر ندهید. تلاش کنید تا پاهارتان عجیب و غریب به نظر نرسد و باعث ناراحتی آنها نشود.

مراقب محیط زیست باشید

آیا پرواز به مقصد تنها گزینه است؟ در صورت امکان، اشکال جایگزین و سازگار با محیط زیست را در نظر بگیرید. به طور مثال در صورت امکان با قطار یا خودرو پرواز کنید تا کمتر باعث سوخت و آلودگی هوا شوید. هنگامی که در حومه شهر، ساحل یا مکان‌های توریستی هستید، به یاد داشته باشید که زباله‌های‌تان را با خود ببرید و اثری از حضورتان در طبیعت باقی نگذارید.

فکر کنید. این حیوانات اغلب در دوران کودکی از طبیعت گرفته می‌شوند و تا زمانی که بزرگ شوند با آنها بدرفتاری می‌شود و برخی از آنها کشته می‌شوند. یکی از اخلاق‌های گردشگری فاصله از درآمدزایی عکاسان از این روش است تا حرکتی درست برای مقابله با آزار حیوانات صورت گیرد. اینها تنها اصول اولیه و نخست اخلاق گردشگری است که باید رعایت شود.

درباره فرهنگ‌های محلی، اطلاعات کسب کنید

قبل از سفر دریابید که افراد محلی چه نوع لباسی می‌پوشند. اگر پاهای یا بازوهای خود را می‌پوشانند، تلاش کنید که شما هم به‌عنوان یک میهمان این اصول را رعایت کنید. این را در نظر داشته باشید که پوشیدن لباس‌های متفاوت با فرهنگ بومیان، توجه ناخواسته‌ای را به شما جلب خواهد کرد. هنگام بازدید از اماکن فرهنگی، مذهبی و مقدس محلی برای مردم محلی و اعتقاداتشان احترام قائل شوید.

داشته باشید. بدین ترتیب آنچه که مردم آن کشور بد و زننده می‌دانند را شناخته و به آن رفتار عمل نکنید. به طور مثال برای رعایت یکی از اصول اخلاق گردشگری لیخن بیانگر مهربانی و احترام است و اگر نتوانید به زبان محلی صحبت کنید، بدون شک می‌تواند در برخی از زمان‌های سفر همین لیخن هم دردسرساز باشد. سعی کنید چند عبارت ساده مانند «متشکرم»، «لطفاً» و «سلام» را به زبان کشوری که از آن بازدید می‌کنید، یاد بگیرید.

مانع قاچاق حیوانات و تجارت از این طریق شوید

از خرید محصولات ساخته شده از حیوانات و گیاهان وحشی بومی آن کشور و در خطر انقراض، خودداری کنید از جمله خرید مرجان، صدف، ستاره دریایی، شاخ، دندان و پوست حیوانات و خزانشان، تا به این شکل با قاچاقچیان حیوانات در خطر انقراض مقابله کنید. اگر با افرادی برخورد کردید که عکس‌هایی با «حیوانات وحشی» می‌فروشنند، قبل از خرید آنها

اخلاق مداری و گردشگری

گردشگری سهم عمده‌ای در ساختن اقتصاد کشورها بویژه کشورهای در حال توسعه دارد. بنابراین شهروندان موظف به حفظ و حراست از محیط زیست هستند تا گردشگری دائمی باشد. باید اهمیت اخلاق‌مداری به کل شهروندان آموزش داده شود.

تلاش برای حفظ محیط زیست

می‌توان گفت با اقدامات ساده می‌توانیم همه چیز را تغییر دهیم گرچه به زمان نیاز داریم. اخلاق گردشگری با فرهنگ کشوری که به آن سفر می‌کنید و ارزش‌هایی که در آن کشور وجود دارد، مرتبط است. باید توجه داشته باشید تا علاوه بر در نظرگرفتن اصول مورد توجه بومیان در طول سفر شما هم به این اصول پایبند باشید. درعین حال، حفظ محیط زیست منطقه نیز حائز اهمیت است.

اهمیت زبان هنگام سفر

تلاش کنید در طول سفر به کشور مقصد تا حدودی با زبان محلی آشنایی